

dr inż. Ewa Oldakowska¹⁾
ORCID: 0000-0002-5437-2470

Zmiana stawek robocizny kosztorysowej i cen podstawowych materiałów na rynku inwestycji drogowych w latach 2016 – 2018

Change in the cost estimate labour rates and prices of basic materials on the road investment market in years 2016 – 2018

DOI: 10.15199/33.2019.05.12

Streszczenie. Zmiana kosztów pracy i materiałów to nieunikniona zmiana wartości całej inwestycji, nie tylko drogowej. Oprócz zmian ważną jest też dynamika tych zmian, która pozwala na prognozowanie i szacowanie przyszłych kosztów. W artykule zaprezentowano zmiany stawek robocizny kosztorysowej i podstawowych materiałów wykorzystywanych do budowy dróg w latach 2016 – 2018.

Słowa kluczowe: ceny; zmiana cen; koszty.

Abstract. Change in labour and material costs is an unavoidable change in the value of the entire investment, not only the road investment. In addition to the changes, the dynamics of those changes is also important, allowing for forecasting and estimating the future costs. The paper presents changes in the cost estimate labour rates and prices of basic materials used for road construction in years 2016 – 2018.

Keywords: prices; change in prices; costs.

W budownictwie cena wykonania jednostki elementu konstrukcji bądź rodzaju robót to suma składników obejmujących [1]: wartość nakładów rzeczowych (robocizny, pracy sprzętu, materiałów) stanowiących koszty bezpośrednie; koszty pośrednie; zysk.

Produkcja budowlana, z uwagi na swój odmienny charakter (nie jest to produkcja jednorodna i seryjna, lecz jednostkowa i co najwyżej powtarzalna) w porównaniu z innymi dziedzinami gospodarki, cechuje się określoną specyfiką ustalania cen. Ilość i rodzaj różnych robót, a tym samym nakłady rzeczowe, nawet przy powtarzalnych obiektach są z reguły różne i wynikają z odmiennych warunków realizacji, obejmujących lokalne warunki terenowe, klimatyczne, komunikacyjne. Innymi czynnikami indywidualizującymi nakłady oraz ceny w budownictwie są również:

- określone wymagania funkcjonalno-użytkowe, materiałowe;
- uzasadnione koszty produkcji;
- losowy charakter wykonywania procesów budowlanych;
- stan ogólnej równowagi na rynku usług budowlanych.

Obliczenie wartości kosztorysowej robocizny możliwe jest po wcześniejszym określeniu ceny za roboczogodzinę pracy. Wartość godzinowej stawki robocizny można ustalić na podstawie kalkulacji własnej czy negocjacji między zaangażowanymi stronami. Ważnym źródłem informacji o cenach robocizny są także specjalistyczne publikacje o wysokości rynkowych cen kosztorysowych, w których znajdują się ich

wartości minimalne, maksymalne i średnie. Stawki robocizny kosztorysowej publikowane w cyklicznych informacjach cenowych mogą występować jako stawki netto lub brutto.

Wartość zużytych materiałów to zazwyczaj największy składnik kosztów robót budowlanych. Podstawą kalkulacji wartości kosztorysowej materiałów są nakłady rzeczowe i ceny nabycia, które ustala się na podstawie różnych dostępnych źródeł, np. faktur zakupów, cen średnich ważonych z własnej ewidencji kosztów, cenników czy ofert producentów i dostawców bądź publikacji urzędowych informacji cenowych.

Stawki robocizny kosztorysowej

Stawki robocizny kosztorysowej w skali kraju oraz w skali regionów o najwyższych i najniższych stawkach podano w tabeli 1. Dane zaczerpnięto z informacji kwartalnych [5 ÷ 7] wydawnictwa „Sekocenbud”. Średnie stawki robocizny netto podano w zł/roboczogodzinę. Dotyczą one robót inżynierskich, do których zalicza się roboty drogowe (wraz z zaliczanymi do urządzeń budowlanych przejazdami, placami postojowymi i placami pod śmietniki), torowe, mostowe, roboty w zakresie sieci i przyłączy elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych, wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych, oczyszczalni ścieków i stacji uzdatniania wody, terenów zieleni oraz roboty hydrotechniczne, wodno-melioracyjne, studniarskie itp.

Analiza danych zawartych w tabeli 1 wskazuje na wzrost w kolejnych latach stawek robocizny kosztorysowej niezależnie od tego, czy rozpatrujemy je w skali kraju czy w skali regionów o najwyższych i najniższych stawkach. Średnie stawki robocizny netto w skali kraju zwiększyły się w 2017 r. o 4,4% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego

¹⁾ Politechnika Białostocka; Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska; e.oldakowska@pb.edu.pl

Tabela 1. Stawki robocizny kosztorysowej

Table 1. Cost estimate labour rates

Wyszczególnienie	IV kwartał		
	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Stawki robocizny kosztorysowej w skali kraju [zł/roboczogodzinę]			
Roboty inżynierskie	14,11	14,76	17,24
Stawki robocizny kosztorysowej w skali regionu wielkopolskiego [zł/roboczogodzinę]			
Stolica województwa	17,14	17,39	19,44
Pozostałe miejscowości województwa	16,25	17,13	19,03
Województwo ogółem	16,87	17,31	19,32
Stawki robocizny kosztorysowej w skali regionu lubelskiego [zł/roboczogodzinę]			
Stolica województwa	13,00	13,14	16,09
Pozostałe miejscowości województwa	13,00	13,00	16,00
Województwo ogółem	13,00	13,10	16,06

go, natomiast w 2018 r. o 14,4%. W regionie wielkopolskim, który charakteryzuje się najwyższymi stawkami robocizny w każdym z rozpatrywanych okresów (16,87 zł/roboczogodzinę w porównaniu z 14,11 zł/roboczogodzinę w skali kraju w 2016 r. czy 19,32 zł/roboczogodzinę w województwie ogółem w porównaniu z 17,24 zł/roboczogodzinę w skali kraju w 2018 r.) wzrost ten wyniósł 2,54% (w województwie ogółem) w 2017 r. i 10,40% w 2018 r. Analogiczne zmiany nastąpiły również w regionie o najniższych stawkach robocizny. W tym przypadku obserwuje się zmianę na poziomie 0,76% w 2017 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r. i 18,43% w 2018 r. w stosunku do IV kwartału 2017 r.

Zmiana cen materiałów do budowy dróg

Porównania cen podstawowych materiałów wykorzystywanych do budowy dróg dokonano w tabelach 2, 3 i 4. Średnie krajowe ceny mieszanek mineralno-asfaltowych, będących podstawowymi materiałami przeznaczonymi do budowy górnych warstw konstrukcji nawierzchni drogowych, zaczerpnięto z „Informacji o cenach materiałów budowlanych”

Tabela 2. Ceny mieszanek mineralno-asfaltowych do warstwy ścieralnej [zł/t]

Table 2. Prices of mineral and asphalt mixes for the grindable layer [PLN/t]

Wyszczególnienie	IV kwartał [zł/t]		
	2016 r.	2017 r.	2018 r.
AC 5 S	229,64 (-7,5%)	235,93 (2,7%)	244,42 (3,5%)
AC 8 S	234,73 (-6,1%)	240,19 (2,3%)	248,13 (3,2%)
AC 11 S	238,54 (-6,5%)	245,00 (2,6%)	257,36 (4,8%)
SMA 5	304,17 (-3,2%)	314,93 (3,4%)	322,99 (2,5%)
SMA 8	311,59 (-6,3%)	320,20 (2,7%)	328,40 (2,5%)
SMA 11	301,81 (-7,4%)	307,35 (1,8%)	315,62 (2,6%)

Tabela 3. Ceny mieszanek mineralno-asfaltowych do warstwy wiążącej [zł/t]

Table 3. Prices of mineral and asphalt mixes for the binding layer [PLN/t]

Wyszczególnienie	IV kwartał [zł/t]		
	2016 r.	2017 r.	2018 r.
AC 11 W	217,57 (-5,7%)	221,51 (1,8%)	227,86 (2,8%)
AC 16 W	215,78 (-6,3%)	219,33 (1,6%)	226,77 (3,3%)
AC 22 W	219,16 (-6,0%)	224,05 (2,2%)	231,58 (3,3%)

Tabela 4. Ceny mieszanek mineralno-asfaltowych do warstwy podbudowy [zł/t]

Table 4. Prices of mineral and asphalt mixes for the substructure layer [PLN/t]

Wyszczególnienie	IV kwartał		
	2016 r.	2017 r.	2018 r.
AC 16 P	204,00 (-6,6%)	210,24 (3,0%)	217,87 (3,5%)
AC 22 P	206,72 (-6,3%)	210,91 (2,0%)	218,24 (3,4%)

[2, 3, 4] wydawnictwa „Sekocenbud”. Dane w nawiasach zawarte w tabelach obrazują stosunek procentowy zmiany cen w odniesieniu do porównywanego okresu roku poprzedniego.

Z danych zawartych w tabelach 2, 3 i 4 wynika, że w 2016 r. nastąpił spadek cen mieszanek mineralno-asfaltowych o 6 ÷ 7% (z wyjątkiem mieszanki SMA 5 – 3,2%), natomiast w 2017 i 2018 r. stwierdzono ich systematyczny wzrost na poziomie 2 ÷ 3% w zależności od mieszanki i warstwy, do której mieszanka jest przeznaczona.

Podsumowanie

Koszty, będące celowym i uzasadnionym zużyciem czynników produkcji, poniesione na wykonanie koniecznych prac w zdecydowanym stopniu zależą od wartości tych czynników. Obserwowane na przestrzeni trzech ostatnich lat zmiany średnich stawek robocizny kosztorysowej wskazują na ich wzrost o 4,4% w 2017 r. oraz o 14,4% w porównaniu z rokiem poprzednim. Średnie krajowe ceny mieszanek mineralno-asfaltowych będących podstawowymi materiałami przeznaczonymi do budowy górnych warstw konstrukcji nawierzchni drogowych po spadku o 6 ÷ 7% (z wyjątkiem mieszanki SMA 5 – 3,2%) w 2016 r., w stosunku do IV kwartału 2015 r., zwiększyły się o 2 ÷ 3% w 2017 i 2018 r. w zależności od mieszanki i warstwy, do której są przeznaczone.

Literatura

- [1] Kowalczyk Zdzisław, Jacek Zabielski. 2005. *Kosztorysowanie i normowanie w budownictwie*. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.
- [2] Sekocenbud – Zeszyt nr 57/2016. 2016. *Informacja o cenach materiałów budowlanych w IV kwartale 2016 r.* Warszawa, Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa „Promocja”.
- [3] Sekocenbud – Zeszyt nr 57/2017. 2017. *Informacja o cenach materiałów budowlanych w IV kwartale 2017 r.* Warszawa, Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa „Promocja”.
- [4] Sekocenbud – Zeszyt nr 57/2018. 2018. *Informacja o cenach materiałów budowlanych w IV kwartale 2018 r.* Warszawa, Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa „Promocja”.
- [5] Sekocenbud – Zeszyt nr 60/2016. 2016. *Informacja o stawkach robocizny kosztorysowej oraz cenach pracy sprzętu budowlanego w IV kwartale 2016 r.* Warszawa, Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa „Promocja”.
- [6] Sekocenbud – Zeszyt nr 60/2017. 2017. *Informacja o stawkach robocizny kosztorysowej oraz cenach pracy sprzętu budowlanego w IV kwartale 2017 r.* Warszawa, Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa „Promocja”.
- [7] Sekocenbud – Zeszyt nr 60/2018. 2018. *Informacja o stawkach robocizny kosztorysowej oraz cenach pracy sprzętu budowlanego w IV kwartale 2018 r.* Warszawa, Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa „Promocja”.

Badania zostały zrealizowane w ramach pracy nr S/WBiIS/1/2015 i sfinansowane ze środków na naukę MNiSW.

Przyjęto do druku: 17.04.2019 r.